

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра фінансового менеджменту та фондового ринку

Допущено до захисту
Завідувач кафедри

(підпис)
“ ____ ” _____ 2019_ р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності «**072 Фінанси, банківська справа та страхування**»
за магістерською програмою професійного спрямування
«**Фінансовий та страховий менеджмент**»
на тему:
«**УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВОЮ СТІЙКІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА**»

Виконавець:

студентка факультету ЦЗВФН
Гіска А.В.

/підпис/

Науковий керівник:

к. е. н., доц.
Лапіна Ірина Сергіївна

/підпис/

ОДЕСА, 2019 рік

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВОЮ СТІЙКІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА.....	6
1.1. Сутність фінансової стійкості підприємства.....	6
1.2. Особливості управління фінансовою стійкістю підприємства	17
1.3. Методичні підходи до оцінки фінансової стійкості підприємства	28
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ТОВ «ПЕРШИЙ ДІМ».....	36
2.1. Оцінювання фінансово-господарської діяльності підприємства	36
2.2. Оцінка показників фінансової стійкості ТОВ «Перший дім»	47
2.3. Чинники, які впливають на фінансову стійкість ТОВ «Перший дім».....	56
РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВОЮ СТІЙКІСТЮ ТОВ «ПЕРШИЙ ДІМ».....	65
3.1. Напрямки поліпшення фінансової стійкості підприємства	65
3.2. Рекомендації щодо удосконалення політики фінансового менеджменту на підприємстві.....	76
3.3. Методичні рекомендації щодо прогнозування фінансової стійкості підприємства.....	86
ВИСНОВКИ	95
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	100
ДОДАТКИ.....	107

ВСТУП

Актуальність. Сучасний етап розвитку економіки України супроводжується значною кількістю реформ, змін у податковій системі, нестійкістю грошової одиниці, ставлячи перед підприємствами завдання швидко реагувати на зміни у зовнішньому середовищі. В умовах нестабільності кожен суб'єкт господарювання повинен вміти планувати забезпечувати свою фінансову безпеку і життєздатність. Найкращим у цьому випадку є науково обґрунтований підхід до організації управління фінансовою стійкістю та платоспроможністю підприємства. Такий підхід дасть підприємству змогу швидко адаптуватись до змін у зовнішньому середовищі і втримати позицію на ринку.

Управління фінансовою стійкістю підприємства є одним з найбільш значимих функціональних напрямів системи фінансового менеджменту, який досить тісно пов'язаний з іншими системами управління, органічно входить до системи управління доходами та витратами, рухом активів, капіталу і грошових потоків, управління структурою капіталу, показниками ліквідності та платоспроможності, ділової активності, рентабельності, іншими аспектами його діяльності.

В умовах ринкової економіки саме фінансова стійкість підприємства є запорукою його стабільного функціонування. Вона є однією з найважливіших характеристик фінансового стану підприємства. Підприємства, які, здійснюючи свою діяльність, забезпечують високий рівень фінансової стійкості, можуть бути впевнені в тому, що навіть за несприятливої економічної ситуації в країні вони зможуть продовжити свою роботу за рахунок власних резервів.

На сьогодні основною причиною актуальності управління фінансовою стійкістю підприємства, з одного боку, є необхідність удосконалення управлінських процесів на всіх рівнях управління, а з іншого – те, що вітчизняна економічна наука і наука країн далекого зарубіжжя до цих пір не має загальноприйнятої точки зору з приводу чіткого визначення її сутності та

механізмів управління нею. На вітчизняних підприємствах необхідність управління фінансовою стійкістю не підкріплена відповідними теоретичними дослідженнями та практичним інструментарієм процесу управління нею. Саме об'єктивна потреба підприємств промисловості в удосконаленні управління фінансово-господарською діяльністю на основі управління їх фінансовою стійкістю й обумовила актуальність даного напрямку дослідження.

Огляд останніх досліджень і публікацій показує, що фінансову стійкість розглядають багато вчених-економістів. Значний внесок в дослідження фінансової стійкості зробили такі науковці, як Т.В. Безугла, І.О. Бланк, Т.І. Бодарева, Н.П. Борецька, Т.Г. Васильців, Г.В. Васильченко, О.А. Гарасюк, А.Б. Грушевицька, Н.М. Давиденко, С.Б. Довбня, Н.О. Долгошея, Н.П. Дуброва, Л.А. Євчук, С.Я. Єлецьких, Х.В. Зазуляк, О.В. Кіндрат, Г.Г. Кірейцев, І.П. Косарева, М.С. Кравченко, О.Л. Кузенко, С.А. Кузнецова, І.Г. Ловінська, Н.М. Любенко, О.Є. Майборода, Н.А. Марченко, Т.В. Момот, І.І. Приймак, Я.В. Проценко, Г.П. Скляр, Н.М. Ступка, І.В. Фурман, В.В. Чепка, О.Д. Щербань. Однак мінливі умови, якими характеризується економічне сьогодення, вимагають постійного пошуку нових шляхів досягнення фінансової стійкості підприємств.

Метою кваліфікаційної роботи є дослідження особливостей управління фінансовою стійкістю суб'єктів господарювання.

Для досягнення поставленої мети необхідно вирішити наступні **завдання**:

- 1) визначити сутність фінансової стійкості підприємства;
- 2) з'ясувати специфіку управління фінансовою стійкістю підприємства;
- 3) розглянути методичні підходи до оцінки фінансової стійкості підприємства;
- 4) провести оцінку фінансово-господарську діяльність торговельного підприємства;
- 5) проаналізувати показники фінансової стійкості ТОВ «Перший дім»;
- 6) з'ясувати чинники, які впливають на фінансову стійкість ТОВ «Перший дім»;
- 7) обґрунтувати напрямки поліпшення фінансової стійкості підприємства;

8) розробити рекомендації щодо удосконалення політики фінансового менеджменту на підприємстві;

9) розробити методiku прогнозування фінансової стійкості підприємства засобами економіко-математичного моделювання.

Об'єктом дослідження є процес управління фінансовою стійкістю підприємства.

Предметом дослідження є теоретичні та практичні питання управління фінансовою стійкістю торгівельного підприємства ТОВ «Перший дім» та напрями його удосконалення.

Методи дослідження. Методичну основу роботи становлять загально-наукові та спеціально-наукові методи наукового пізнання. Так, за допомогою термінологічного аналізу, порівняння, методу ключових понять та системно-структурного методу були дослідженні теоретико-методичні засади управління фінансовою стійкістю підприємства. Групування, метод вертикального та горизонтального аналізу, балансовий та індексний методи стали основою для проведення аналізу фінансової стійкості підприємства. За допомогою факторного аналізу були проаналізовані чинники, які впливають на фінансову стійкість підприємства. Методи дедукції та індукції, наукової абстракції та узагальнення застосовувалися для обґрунтування шляхів удосконалення управління фінансовою стійкістю торгівельного підприємства. За допомогою економіко-математичного моделювання (трендового та кореляційно-регресивного аналізу) були розроблені методичні рекомендації щодо прогнозування фінансової стійкості підприємства.

Інформаційну базу дослідження складають фінансова та статистична звітність ТОВ «Перший дім», підручники та монографії, наукові статті, аналітичні доповіді вітчизняних і зарубіжних вчених в сфері фінансового менеджменту, електронні ресурси світової мережі Internet.

Структура дослідження. Дипломна робота складається зі вступу, трьох розділів, які об'єднують дев'ять підрозділів, висновків, списку використаних джерел і додатків.

ВИСНОВКИ

Підводячи підсумок, можна зробити наступні висновки.

1. Фінансова стійкість підприємства - це комплексна характеристика стану організації, яка відображає її здатність протистояти будь-яким фінансовим загрозам, здатним привести підприємство до банкрутства. В результаті проведеного дослідження з'ясовано, що забезпечення фінансової стійкості - це частина фінансової стратегії підприємства, при цьому фінансова стійкість не є окремим показником фінансового стану, а його узагальненою характеристикою, що залежить від значень низки показників. Фінансова стійкість - одна з умов фінансової ефективності, але не гарантує її, оскільки надмірна фінансова стійкість негативно впливає на фінансову ефективність. Крім того, з'ясовано, що поняття «фінансова стійкість підприємства» не тотожне до таких понять, як «фінансова стабільність», «фінансова рівновага», «економічна стійкість», «фінансовий стан». Проаналізувавши велику кількість підходів та визначень цієї дефініції, ми дійшли висновку, що найбільша єдність наукових поглядів спостерігається щодо того, що ця характеристика підприємства відображає його здатність протистояти загрозі банкрутства.

2. В умовах сучасних ринкових відносин управління фінансовою стійкістю підприємства варто розглядати як системний процес фінансової діяльності, спрямований на забезпечення здатності підприємства відповідати за своїми фінансовими зобов'язаннями у визначений термін, нарощувати потужності та прибутки, підтримувати фінансову рівновагу на стабільному рівні. А основною метою зазначеного управління повинно бути досягнення такої структури капіталу, за якої на підприємстві буде гарантований достатній рівень ліквідності й платоспроможності, ріст результативності та ефективності діяльності в умовах допущеного ризику, що у кінцевому рахунку забезпечить стабільне функціонування й підвищення ринкової вартості підприємства.

3. Оцінка фінансової стійкості підприємства - це систематичний збір інформації, її обробка та аналіз, з метою її використання для оптимізації

процесу прийняття рішень у фінансовій сфері діяльності підприємства, а також використання як інструменту зворотного зв'язку для реалізації, оцінки або формування фінансової політики підприємства. В основі аналізу фінансової стійкості підприємства лежить розрахунок ключових параметрів, які дають картину прибутків і збитків, змін в структурі активів і пасивів, у розрахунках з дебіторами і кредиторами. Для успішного управління фінансовою стійкістю підприємства використовуються різні методологічні підходи. Загальновідомими є аналіз абсолютних і відносних показників фінансової стійкості. Також фінансова стійкість підприємств аналізується у контексті загрози банкрутства за допомогою багатофакторних моделей Альтмана, Таффлера, Ліса та ін.

4. В роботі проведений аналіз фінансово-господарської діяльності ТОВ «Перший дім» - підприємства з продажу будівельних матеріалів. Виявлено, що обсяги валюти балансу підприємства мають тенденцію до зростання, що говорить про розширення господарської діяльності. Загальний обсяг активів на підприємстві за 2016-2018 рр. збільшився на 177% за рахунок значного зростання оборотних і необоротних активів. Протягом всього періоду найбільшу частку в джерелах фінансування підприємства мають поточні зобов'язання. Оцінка ліквідності балансу показала, що баланс підприємства є абсолютно неліквідним – не виконується жодна з чотирьох умов ліквідності балансу. При цьому підприємство отримує прибутки протягом досліджуваного періоду. В динаміці відбувся приріст сум чистого прибутку. Всі показники рентабельності позитивні, однак рентабельність продукції знижується щороку. Продуктивність праці в 2018 році значно зросла у порівнянні до 2016 року за рахунок збільшення виручки від реалізації. Відповідно, можна зробити висновок про підвищення ефективності політики управління трудовими ресурсами за роки. Значення показника фондівдачі основних засобів на підприємстві також щороку зростає.

5. Проведена оцінка показників фінансової стійкості ТОВ «Перший дім» дає змогу зробити висновок, що всі показники платоспроможності та

ліквідності мають низькі значення. Підприємство неплатоспроможне та неліквідне, залежить від зовнішніх джерел фінансування та не має власного оборотного капіталу. Аналіз оборотного капіталу ТОВ «Перший дім» показав, що у структурі поточних активів найбільшу питому вагу мають товарно-матеріальні цінності (товари), що обумовлено видом діяльності організації (оптова та роздрібна торгівля). Підприємство розширює свою господарську діяльність. В динаміці оборотні кошти обертаються швидше, що сприяє прискоренню ділової активності підприємства в цілому. При цьому грошові кошти мають дуже малі суми. За всіма коефіцієнтами ділової активності маємо приріст на кінець періоду, така динаміка вказує на прискорення оборотності активів організації, що є позитивним і бажаним явищем. Оцінка показників фінансової стійкості показала, що підприємство фінансово нестійке, при чому в динаміці всі показники фінансової стійкості погіршуються, що вимагає розробки комплексу антикризових заходів. Оцінка ймовірності банкрутства ТОВ «Перший дім» за методикою Таффлера показала, що ймовірність банкрутства у підприємства низька.

6. В роботі за допомогою факторного аналізу досліджені чинники, які впливають на фінансову стійкість ТОВ «Перший дім». Було виявлено, що зниження рівня платоспроможності підприємства за 2016-2018 рр. було викликане насамперед зростанням сум короткострокових кредитів банків та кредиторської заборгованості. Підприємство протягом досліджуваного періоду втрачало свою ліквідність. Також виявлено, що зростання валюти балансу знаходиться у зворотній залежності від результативного показника, отже, є негативним стримуючим фактором у забезпеченні фінансової незалежності підприємства.

7. З метою поліпшення фінансової стійкості ТОВ «Перший дім» потрібно проводити роботу, спрямовану на пошук додаткових потоків грошових коштів, використовувати в своїй діяльності короткострокові фінансові інструменти нарощення платоспроможності. Також необхідно проводити заходи щодо погашення кредиторської заборгованості та недопущення виходу термінів її

оплати за встановлені рамки за договірними відносинами з контрагентами. Для підвищення фінансової стійкості підприємства важливо стежити за зростанням питомої ваги власних джерел фінансування господарської діяльності. Отже, основними напрямками покращення фінансової стійкості ТОВ «Перший дім» є: заходи з пошуку оптимального співвідношення власного і позикового капіталу, яке забезпечує рентабельність власного капіталу; зниження собівартості продукції (робіт, послуг); підвищення ефективності управління грошовими потоками підприємства; оптимізація збутової політики, розширення ринків збуту; збільшення грошових коштів на розрахунковому рахунку підприємства. В роботі обгрунтований механізм використання фінансового планування як інструменту забезпечення фінансової стійкості ТОВ «Перший дім». Використання запропонованої послідовності планування фінансової стійкості ТОВ «Перший дім» повинно забезпечити стійкий розвиток підприємства, фінансування різних видів діяльності підприємства із зовнішніх та внутрішніх джерел, а також раціональне використання фінансових ресурсів.

8. В роботі розроблені рекомендації щодо удосконалення політики фінансового менеджменту в ТОВ «Перший дім». Запропонований механізм управління фінансовою діяльністю підприємства, який полягає в застосуванні стратегічного підходу до фінансового менеджменту. Підприємству необхідно в своїй діяльності використовувати фінансову стратегію, під якою слід розуміти систему довгострокових пріоритетів, потрібних для досягнення поставлених цілей шляхом мобілізації, ефективного розподілу і використання фінансових ресурсів підприємства. Фінансова стратегія ТОВ «Перший дім» повинна ґрунтуватися на системі заходів, необхідних для досягнення довгострокових фінансових цілей підприємства у процесі стратегічного управління його фінансовою діяльністю, а саме антикризове управління, бюджетування, контролінг, стратегію цінової політики, удосконалення технології надання послуг, стратегію управління персоналом і оптимізацію розподілу прибутку. Відповідно, головним завданням стратегічного управління фінансовою діяльністю ТОВ «Перший дім» повинно бути забезпечення фінансової стійкості

та стабільного розвитку підприємства в довгостроковій перспективі.

9. Ефективне управління фінансовою стійкістю ТОВ «Перший дім» неможливе без використання сучасних методів економіко-математичного моделювання. В роботі проведено прогнозування фінансової стійкості ТОВ «Перший дім» за допомогою трендового та кореляційно-регресійного аналізу. Спираючись на побудовану функцію трендової моделі лінійного та поліноміального виду, в наступні роки можна очікувати послаблення фінансової стійкості підприємства. Кореляційно-регресійний аналіз впливу факторів на фінансову стійкість ТОВ «Перший дім» показав, що рентабельність активів найбільше впливає на обсяг чистого доходу підприємства, а значне збільшення в структурі капіталу зобов'язань призводить до зниження результативності господарської діяльності підприємства. Отримані результати моделювання дозволяють не тільки спрогнозувати фінансову стійкість ТОВ «Перший дім» в майбутньому, а також визначити загальні показники оцінки його діяльності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. М.С. Абрютина, А.В. Грачов. Анализ финансово-экономической деятельности предприятия: учебно-практическое пособие. Москва: Дело и сервис, 2016. 256 с.
2. Безугла Т. В. Економічна стійкість та фінансова стійкість. *Молодий вчений*. 2014. № 3. С. 32-34.
3. Бланк В.Р Финансовый анализ: учеб. пособие. Москва: Изд-во Проспект, 2014. 344 с.
4. Бланк И.А. Стратегия и тактика управления финансами: учеб. пособие. Киев.: СП «АДЕФ-Украина», 2005. 534 с.
5. І. О. Бланк, Г. В. Ситник. Управління фінансами: підруч. Київ: Либідь, 2006. 779 с.
6. І.О. Бланк, Н. М. Гуляева, Л. О. Логвіненко. Фінансове забезпечення розвитку підприємств: монографія. Київ: Лібра, 2011. 343 с.
7. Т. І. Бодарева, Л. В. Шірінян. Управління фінансовою стійкістю підприємства. *Причорноморські економічні студії*. 2018. Вип. 35(2). С. 85-90.
8. Н. П. Борецька, С. Г. Сіра. Підвищення фінансової стійкості підприємств в сучасних умовах. *Бізнес-навігатор*. 2018. Вип. 6. С. 73-77.
9. Бородин Н.М. Управление финансовой устойчивостью предприятия в условиях финансового кризиса . *Альманах современной науки и образования*. 2009. № 12(31). Ч. 1. С. 184-186.
10. Бочаров В.В. Комплексный финансовый анализ . Питер: СПб, 2015. 432 с.
11. Васильців Т. Г. Економічна безпека підприємництва України: стратегія та механізм зміцнення: монографія. Львів, 2008. 386 с.
12. Васильців Т. Г. Тенденції формування та реалізації стратегії забезпечення фінансової стійкості й платоспроможності підприємства. *Науковий вісник НЛТУ України*. 2015. Вип. 25.1. С. 243-247.
13. Васильченко Г.В. Теоретичні аспекти дослідження поняття «управління фінансовою стійкістю». *Економічний форум*. 2012. № 2. С. 43-47.

14. Васина А.А. Анализ финансового состояния компании: монография. Москва: ИКФ «Альф», 2013. 251 с.
15. Вердиева Ю.Н. Управление финансово-экономической устойчивостью предприятия в условиях экономического кризиса. *Вологодские чтения*. 2009. № 74. С. 86-89.
16. Волков Ю.Е. Сущность социального управления. Общее понятие об управлении. *Социология власти*. 2005. № 3. С. 3-24.
17. Л. О. Волощук, К. І. Науменко. Фінансова стратегія в управлінні розвитком та економічною безпекою підприємств. *Економічний журнал Одеського політехнічного університету*. 2017. № 1 (1). С. 23-30.
18. О.А. Гарасюк, К.В. Богачевська. Удосконалення поняття управління фінансовою стійкістю. *Економіка і регіон*. 2012. № 3 (34). С. 228-232.
19. Грушевицька А. Б. Особливості оцінки фінансової стійкості підприємства та напрями її забезпечення. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*. 2013. № 2(3). С. 276-280.
20. А.В. Гукова, И.Д. Аникина, А.В. Киров. Механизм управления финансовой устойчивостью фирмы в контексте ресурсно-факторного подхода. *Финансовый журнал*. 2013. № 2. С. 75-84.
21. Давиденко Н. М. Стратегія забезпечення фінансової стійкості підприємств в умовах сучасних викликів та загроз. *Науковий вісник Ужгородського університету*. 2016. Вип. 1(1). С. 350-353.
22. Давиденко Н. М. Фінансове планування як інструмент забезпечення фінансової стійкості підприємств. *Вісник Одеського національного університету*. 2015. Т. 20, Вип. 1(1). С. 143-147.
23. Данилова Н.Л. Сущность и проблемы анализа финансовой устойчивости коммерческого предприятия. *Концепт*. 2014. № 2. С.3-8.
24. І.І. Дахно, Г.В. Бабіч, В. М. Барановська. Зовнішньоекономічний менеджмент: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2012. 568 с.
25. С. Б. Довбня, Т. М. Разгоняева. Оптимізація фінансування як засіб підвищення фінансової стійкості підприємства. *Економічний вісник*

- Національного гірничого університету*. 2014. № 1. С. 88-94.
26. Долгошея Н. О. Інтегральна оцінка фінансової стійкості аграрних підприємств в процесі реалізації інновацій. *Інноваційна економіка*. 2013. № 2. С. 60-66.
27. Н. П. Дуброва, К. О. Лавиш, І. В. Ткаченко. Зміцнення фінансової стійкості підприємства шляхом підвищення прибутковості. *Міжнародний науковий журнал "Інтернаука"*. 2017. № 2(2). С. 89-92.
28. Євчук Л. А. Основи забезпечення фінансової стійкості підприємства. *Вісник Харківського національного аграрного університету ім. В. В. Докучаєва. Серія : Економічні науки*. 2015. № 1. С. 15-20.
29. Єлецьких С. Я. Удосконалення процесу управління фінансово стійким розвитком промислового підприємства. *Економіка промисловості*. 2012. № 3-4. С. 74-80.
30. Єлецьких С.Я. Оцінювання фінансової стійкості підприємства на основі темпових показників ефективності його розвитку. *Економічний аналіз: зб. наук. праць*. 2014. Т. 18. № 1. С. 183-187.
31. Єлецьких С.Я. Послідовність етапів процесу управління розвитком промислового підприємства з позицій забезпечення його фінансової стійкості. *Науковий огляд*. 2014. Т 8, № 9. С. 41-57.
32. Х.В. Зазуляк, Ю.І. Миронов. Фінансова стійкість підприємства та чинники, що впливають на неї. *Студентський науковий вісник*. 2014. №4. С.28-32.
33. Исламгулова, Г.И. Теоретические подходы к определению категории «финансовая устойчивость» и ее роли в деятельности предприятия: материалы Всероссийской с международным участием научно-практической конференции. Тюмень, 2015. С. 51–54.
34. Киров А.В. Управление финансовой устойчивостью фирмы в контексте менеджмента на основе ожиданий. *Вестник Института экономики РАН*. 2011. № 1. С. 225-234.
35. Кіндрат О. В. Управління фінансово-економічною стійкістю підприємства: адаптивність концептуальних засад. *Вісник Львівської комерційної академії*.

- Серія економічна.* 2012. Вип. 39. С.5-8.
36. Кірейцев Г. Г. Фінансовий менеджмент: навч. посібн. Житомир: ЖІТІ, 2011. 440 с.
37. А.И. Ковалев, В. П. Привалов. Анализ финансового состояния предприятия Москва: Центр экон. и маркетинга, 2011. 256 с.
38. Ковалев В.В. Финансы организаций (предприятий): учебник. Москва: Проспект, 2015. 352 с.
39. І. П. Косарева, А. С. Бут. Механізм управління фінансовою стійкістю підприємства. *Молодий вчений.* 2017. № 4. С. 678-682.
40. Костырко Л.А. Стратегия финансово-экономической деятельности хозяйствующего субъекта: методология и организация: Монография. Луганск: Изд-во ВНУ им. В. Даля, 2002. 560 с.
41. Кравченко М.С. Концептуальні основи управління фінансовою стійкістю підприємства. *Схід.* 2011. № 4 (111). С. 39-43.
42. О. В. Крухмаль, В. В. Коваленко. Антикризове управління в забезпеченні фінансової стійкості банківської системи. Монографія. Суми: 2007. 198 с.
43. Крюкова О.В. Оценка финансовой устойчивости. *Актуальные проблемы управления: теория и практика: материалы IV Международной научно-практической заочной конференции.* 2017. С. 100–104.
44. Кузенко О.Л. Теоретичні підходи до визначення сутності управління фінансовою стійкістю підприємства. *Вісник економіки транспорту і промисловості.* 2013. № 43. С. 152-157.
45. С. А. Кузнецова, В. М. Вареник, Н. С. Гулевич. Система раннього запобігання та реагування як засіб підвищення фінансової стійкості малого підприємства. *Академічний огляд.* 2016. № 2. С. 43-52.
46. С. Ю. Кулакова, К. О. Касмініна. Ризикостійкість підприємства як передумова його розвитку: сутність та індикатори визначення. *Агросвіт.* 2017. № 12. С. 42-47.
47. О.І. Линник, РФ. Смолоник, І.А. Юр'єва. Антикризове управління на вітчизняних та закордонних підприємствах: теорія, діагностика кризового

- стану, соціально-економічні аспекти управління: монографія. Харків: Підручник НТУ «ХПІ», 2013. 543 с.
- 48.Ловінська І.Г. Фінансова стійкість організації як індикатор економічного потенціалу. *Фінанси, облік і аудит*. 2014. Вип. 1. С. 252–259.
- 49.Лучко М.Р. Фінансовий аналіз: навч. посіб. Тернопіль: ТНЕУ, 2016. 304 с.
- 50.Н. М. Любенко, Є. С. Герасименко. Удосконалення механізму управління фінансовою стійкістю підприємства. *Формування ринкових відносин в Україні*. 2014. № 6. С. 128-132.
- 51.Любушин П.А. Анализ финансово экономической деятельности предприятия: учебник . Москва.: Инфра М, 2016. 561 с.
- 52.О. Є. Майборода, І. П. Косарева, О. М. Каранда. Концептуальні засади управління платоспроможністю підприємства. *Young*. 2017. Т. 43. №. 3. С. 793-797.
- 53.В.И. Макарьева, Л.В. Андреева. Анализ хозяйственной деятельности организации: монография. Москва: Финансы и статистика, 2014. 262 с.
- 54.Н. А. Марченко, А. О. Деркач. Напрямки підвищення фінансової стійкості промислових підприємств. *Чернігівський науковий часопис. Серія 1: Економіка і управління*. 2016. Вип. 1. С. 92-97.
- 55.Т. В. Момот, В. О. Безугла, Ю. О. Тараруєв. Фінансовий менеджмент: навч. посіб. Київ: ЦУЛ, 2011. 712 с.
- 56.Мулик Я. І. Аудит фінансової стійкості підприємства: проблеми та перспективи розвитку. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2017. №.16. С. 884-888.
- 57.О.В. Павловська, Н. М. Притуляк, Н. Ю. Невмержицька. Фінансовий аналіз: навч.-метод. посіб. Київ: КНЕУ, 2012. 388 с.
- 58.Г.Б. Погріщук, В.В. Руденко. Управління фінансовою стійкістю підприємства в умовах ринкової турбулентності. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2015. Вип. 6. С. 773-778.
- 59.Поддєрьогін А. М. Фінанси підприємств: Підручник. К.: ЦУЛ, 2010. 384 с.
- 60.Приймак І.І. Організація стратегічного управління фінансовою стійкістю на

- підприємствах України. *Актуальні проблеми розвитку економіки регіону*. 2009. № 5. С.36-41.
- 61.Проценко Я.В. Методологічний підхід до визначення й оцінювання фінансової стабільності підприємства. *Наукові праці НДФІ*. 2017. №1. С. 122-130.
- 62.П.Р. Пуцентейло, О.О. Гуменюк. Основні аспекти формування ефективної системи економічної безпеки підприємства. *Економічний дискурс*. 2017. № 2. С. 37-47.
- 63.Савицкая Г.В. Анализ хозяйственной деятельности предприятия: учебник. Минск: Перспектива, 2007. 498 с.
- 64.Н.С. Сафонова, О.Г. Блажевич, Н.А. Кирильчук. Оценка ликвидности и платежеспособности на примере предприятия ОАО "Сургутнефтегаз". *Science Time*. 2016. № 5 (29). С. 597-603.
- 65.Н.С. Сафонова, С.В. Землячев. Сущность финансовой устойчивости предприятия. *Вестник Науки и Творчества*. 2017. № 2. С. 155–161.
- 66.Н.Н. Селезнева, А.Ф. Ионова. Финансовый анализ. Управление финансами: монография. Москва: ЮНИТИ, 2013. 639 с.
- 67.Г. П. Скляр, О. О. Педик. Механізм забезпечення фінансової стійкості підприємств споживчої кооперації та його вдосконалення в умовах перехідної економіки. *Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. Сер.: Економічні науки*. 2010. № 3. С. 83-88.
- 68.Ступка Н. М. Окремі аспекти оцінки фінансової стійкості підприємств. *Університетські наукові записки*. 2005. № 4. С. 348-354.
- 69.Тагирова О.А. Текущая оценка финансовой устойчивости и риска банкротства предприятий. *Бухгалтерский учёт, анализ, аудит и налогообложение: проблемы и перспективы*. 2018. С. 184–188.
- 70.Філімоненков О. С. Фінанси підприємств: Навчальний посібник. К.: Кондор, 2005. 400 с.
- 71.Фурман І. В. Процес управління фінансовою стійкістю підприємства та шляхи його вдосконалення . *Економіка. Менеджмент. Бізнес*. 2017. №. 1. С.

31-36.

- 72.Цал-Цалко Ю. С. Фінансовий аналіз. Підручник. Київ: ЦУЛ, 2008. 566 с.
- 73.Чепка В. В. Фінансова стійкість підприємства: сутність та чинники впливу. *Економіка і суспільство*. 2017. № 12. С. 649-655.
- 74.А.Д. Шеремет, Р.С. Сайфулин, Е.В. Негашев. Методика фінансового аналізу: учебник. Москва: ИНФРА-М, 2016. 387 с.
- 75.А.Д. Шеремет, Р.С. Сайфулин. Финансы предприятий: учебник. Москва: ИНФРА-М, 2009. 343 с.
- 76.Шолиева Н.А. Подходы к определению «финансовая устойчивость предприятия» . *Проблемы науки*. 2017. № 5 (18). С.51-55.
- 77.Штейкина М.В. Управление финансовой устойчивостью предприятия. *Вопросы экономики и права*. 2011. № 6. С. 151-155.
- 78.Щербань О. Д. Механізм забезпечення та стабілізації фінансової стійкості на підприємстві. *Бізнес-навігатор*. 2018. Вип.1. С. 151-155.
- 79.Лапіна І. С., Пінті А.В. Місце фінансового контролінгу в системі фінансового менеджменту промислових підприємств. Вісник соціально-економічних досліджень: зб. наук. праць; за ред. М. І. Зверькова (голов. ред.) та ін. (ISSN 2313-4569), Одеса: ОНЕУ. 2016. Вип. 2. № 61. С. 194-203
- 80.Лапіна І. С., Лопатко К.М. Фінансова стратегія: економічна сутність та місце в системі управління підприємством. Економічний простір. Економіка та менеджмент: Зб. наук. праць. Луцьк: 2017 . Вип. 2. с. 192-197.
- 81.Лапіна І. С., Домбровська С.О. Адаптація фінансової стратегії підприємства до сучасних умов в Україні. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Економічні науки»*. Херсон. 2017. Вип. 25 (ч. 1). С. 138-142
- 82.Лапіна І. С., Гончаренко О. М. Фінансовий менеджмент: навч. посіб. Одеса: Атлант, 2016 – 313 с.